A7/8160

DÉLMAGYARORSZÁG

80. évfolyam, 41. szám
1990. február 17., szombat

POLITIKAI NAPILAP

Havi előfizetési díj: 101 forint
Ára: 5,30 forint

Német–német polémia

A SZU virágzó szomszédságra vágyik — Csöndesedik Tadzsikisztán Romániában nincs megnyugvás — Cseréptörés az IKV-nál

A nagy dolgok most *messzebb* történtek, s nem annyira eseményekben, mint inkább *nyilatkozatokban* jelennek meg. Ottawában a szovjet külügyminiszter fejtette ki: a Szovjetunió azonos irányban halad szövetségeseivel... A német egyesülésről szólva, pedig kijelentette: *az európai népeknek joguk van arra a garanciára, hogy az új képződmény nem jelent veszélyt az európai határok bizonyságára.* Polémia támadt a két Németország között is. Egyik részről a segítség lekicsinylése ellen emelnek szót — másik részről megfogalmazzák azt a félelmet, hogy az NSZK „elnyelné" az NDK-t.

Romániában nyugtalanság van, amely érzékenyen érinti a magyar kisebbséget. Kölcsön vesszük a konzervatív Die Welt cikkszemelvényét: *„A magyarok számára Ceausescu után sem szűnt meg a lidércnyomás."* A román forradalom fővárosából, Temesvárról gyülékony helyzetről árulkodnak a hírek.

Mi olvasnivalót ajánlhatunk még a hétvégi DM-ből? Az IKV belső háborújából adunk „csataképet" (3. oldal), és a Hungária nagy vihart megért napja után a felújítás haladásáról (4. oldal). Szegeden is állít jelölteket a Vállalkozók Pártja, és elítélték a szolnoki MSZP-székház betörőit. Temesvári tudósításunk az ottani szekusper előkészületeiről szól (2. oldal).

Fenyegetettség nélküli, kellemes hétvégét!

Sz. Simon István

A szövetségesekkel azonos irányban

A Szovjetunió fenntartások nélkül üdvözli a kelet-európai demokratikus forradalmakat — jelentette ki csütörtökön Ottawában Eduard Sevardnadze szovjet külügyminiszter. A hivatalos látogatáson Kanadában tartózkodó politikus a parlament két háza külügyi bizottságainak együttes ülésén szólalt fel.

Sevardnadze hangsúlyozta, hogy *a Szovjetunió azonos irányban halad szövetségeseivel*, eltávolodik a társadalmi élet adminisztratív irányításától. Az ország csak nyer azzal, ha stabil és virágzó szomszédok veszik körül.

Sevardnadze elmondta, hogy a külföldön állomásozó szovjet csapatok ügyében országának „nincsenek politikai problémái". Emlékeztetett arra, hogy Moszkva már két évvel ezelőtt kívánatos célként fogalmazta meg a csapatok külföldi állomásoztatásának megszüntetését. Hozzátette ugyanakkor, hogy ehhez időre van szükség, mert a hazatérőknek otthont és munkát kell biztosítani.

Részletesen foglalkozott a szovjet külügyek irányítója a németkérdéssel. Kijelentette, hogy *senki sem vonja kétségbe az NSZK-beli és NDK-beli németek jogát az önrendelkezésre.* „Legalább ennyire kétségtelen azonban Németország szomszédainak, valamennyi európai államnak a joga megfelelő garanciákra, hogy *egy egységes Németország* — amennyiben ilyen létrejön — *nem fog veszélyt jelenteni számukra*, nem fogja felvetni az európai határok megváltoztatását, és nem fog újjáéledni a nácizmus és a fasizmus".

Sevardnadze hozzáfűzte, hogy a német újraegyesítés kérdése olyan bonyolult időszakban került napirendre, amikor számos európai ország — köztük az NDK és a Szovjetunió is — átmeneti állapotban él. Egy ilyen helyzet még a legkedvezőbb körülmények esetén is számos veszélyt rejt magában.

A szovjet külügyminiszter véleménye szerint a németkérdésnek alapvető helyet kell elfoglalnia az európai országok, az Egyesült Államok és Kanada legfelső szintű képviselőinek idei tanácskozásán, amelynek előkészítését — például szakértői szinten — már márciusban meg lehetne kezdeni.

Sevardnadze szerint a tanácskozáson az európai leszerelés és biztonság kérdésein kívül „komolyan foglalkozni kell" a katonai doktrínákkal. *Egyértelműen ki kell nyilvánítani, hogy az összeurópai folyamatban részt vevő valamennyi állam áttér az elégséges védelem elvére.* A miniszter javasolta „összeurópai térségek — köztük jogi, humanitárius — rendszerének kialakítását". Ezzel összefüggésben meg lehetne vizsgálni azt az elképzelést, hogy politikai nyilatkozatot fogadjanak el a szabad és demokratikus választásokról. A helsinki keretekben megvalósuló együttműködés új formáinak kialakítása érdekében a szovjet külügyminiszter végezetül megfontolásra ajánlotta egy állandó szervezet létrehozását. Ez lehetne a külügyminiszterek bizottsága, vagy bármilyen szerény, állandó munkabizottság, ami egyfajta titkárságként, esetleg dokumentációs központként működne.

Gysi óvatos

A névváltozás dacára tovább tart a taglétszám csökkenése az egykori állampárt „jogutódjánál". Mint Gregor Gysi pártelnök egy csütörtök esti, Schwerinben tartott rendezvényen közölte, a Demokratikus Szocializmus Pártjának (DSZP) jelenleg 700 ezer tagja van. Az előd-párt, a Német Szocialista Egységpárt fél évvel ezelőtt még 2,3 millió taggal „dicsekedhetett".

Gysi kifejtette a DSZP álláspontját a német egységgel kapcsolatban. Mint mondotta, a történelmi folyamatokat nem lehet feltartóztatni, ám óvakodni kell az elsietett lépésektől. A DSZP elnöke az egyetlen ésszerű lehetőségnek nevezte egy olyan közeledési folyamat elősegítését a két német állam között, amely szerződésekkel alátámasztva szolgálja a lakosság érdekeit. Gysi szerint előbb valutáris kapcsolatot kellene létrehozni a két állam között, majd a feltételek megteremtése után ez a kapcsolat pénzügyi unióvá fejlődhetne tovább.

A pártelnök szerint az elhamarkodott pénzügyi unió súlyos következményekkel járna az NDK iparára nézve. Az NSZK gyáraival kezdődő nyílt verseny következtében az NDK üzemei, amelyekben 40 százalékkal alacsonyabb a termelékenység, viszont jóval magasabbak az önköltségek, képtelenek lennének túladni termékeiken. Éppen ezért be kellene őket zárni, ami milliós munkanélküliséghez vezetne az országban. Ezt pedig még az NSZK sokat dicsért szociális hálója sem bírná ki. A végén nem maradna más választása az NDK-nak, mint hogy ingyen átadjon mindent az NSZK-nak — fejtette ki Gregor Gysi pártelnök.

Várakozó hangulat Dusanbéban

Az éjszakába nyúló, hosszú vita után péntek délelőtt folytatta munkáját a Tadzsik KP Központi Bizottságának csütörtökön megkezdett ülése — közölte az MTI moszkvai tudósítójával telefonon a dusanbei belügyminisztérium egyik munkatársa.

Mint elmondta, a tadzsik fővárosban vegyes fogadtatásra talált a köztársaság párt- és állami vezetőinek előző napi lemondása. Többen nem értettek egyet a lépéssel, mert azt úgy értékelték, mint a szélsőséges követeléseknek tett engedményt.

A dusanbei tájékoztatás szerint a város élete normális mederbe terelődött. Ha nem volnának a romboláś nyomai, az utca képe alapján nem mondaná senki, hogy súlyos összecsapások zajlottak le a minap. Bár a város hangulata várakozó — hangzott a belügyi tájékoztatás —, nem érződik az utcákon feszültség. Ismét működik a tömegközlekedés, kinyitottak az élelmiszerüzletek, gyógyszertárak.

Mint az egyéb forrásokból származó információkból kiderül, az első számú közellenséggé a rémhírterjesztés vált. A gyorsan terjedő pletykákkal a hivatalos tájékoztatás igyekszik felvenni a versenyt. Rendkívüli kiadást jelentetett meg csütörtökön a dusanbei újság. A lapok terjesztésében gondot okoz, hogy csütörtökig nem működtek az újságárusító helyek, így a lapokat a munkahelyeken terjesztik. A városi rádió is szüneteltette adását. Üzembe állítottak egy olyan telefonszolgáltatást, amelynek száma bármikor, bármilyen kérdéssel hívható. Ezen a „bizalom vonalának" elnevezett szolgáltatáson bárki elmondhatja véleményét, javaslatait a kialakult helyzettel kapcsolatban.

A városban csupán kisebb összecsapások voltak az önvédelmi alakulatok és egyes garázda csoportok között, de áldozatokról Moszkvába nem érkezett hír.

A kijárási tilalom megsértéséért pedig 42 ember állítottak elő, s közülük kettő ellen indítottak büntetőeljárást.

Vita a támogatásról

Az NSZK kormánya nem hajlandó szó nélkül eltűrni, hogy kelet-berlini kormánytagok lekicsinylik Bonn-nak az NDK-beli fejlődés megszilárdítására irányuló készségét. Dieter Vogel kabinetszóvivő pénteki sajtóértekezletén a fentieket azért tartotta szükségesnek megállapítani, mert Kelet-Berlin — szerinte minden tárgyilagosságot nélkülözve — kifogásolja, hogy gyorssegélyként nem kapta meg a kért 15 milliárd márkát.

Vogel úgy érzékeli, hogy az NDK-ban a lakosság körében tapasztalható nyugtalanság és aggodalom eredője a még kormányon lévő felelős személyek magatartása, és Kelet-Berlin szemlátomást azért intéz feddő megjegyzéseket az NSZK kormányának címére, hogy ily módon terelje el a figyelmet saját tehetetlenségéről, arról, hogy a reformok területén nem jut ötről hatra. A kormányszóvivő szokatlanul éles hangvételű megnyilatkozása szerint, Kelet-Berlin a március 18-ára kitűzött első szabad választások közeledtével is még mindig képtelen előterjeszteni a választási törvényt, a reform akadozik, tartalmát sem a bonni kormány, sem az NDK népe még nem ismeri.

Éppen ez a döntő oka annak az általános bizonytalanságnak, amely az embereket szülőföldjük elhagyására, az NSZK-ba való áttelepülésre készteti. Vogel nem vitatta, hogy a kelet-német kormány dolgozik a törvénytervezeteken, csak-

(Folytatás a 2. oldalon.)

A kormány tárgyalt a múlt hibáiról

Törvénysértő ítéletek több százezer ember ellen

Szóvivői tájékoztató

A kormány pénteki ülésén a többi között áttekintette azt a törvényjavaslatot, amely az 1945 és 1963 között született törvénysértő ítéletek semmissé nyilvánításáról intézkedik. Bajnok Zsolt szóvivő a tervezet kapcsán elmondta, hogy az érintett időszakban több százezer ember ellen születtek törvénysértő ítéletek, állambiztonság elleni, árdrágító és közellátás elleni bűncselekmények, ún. tervbűncselekmények, illetve a tulajdont károsító bűncselekmények vádjával. Bár a kormány a törvénysértésekért megköveti a magyar népet — mindenekelőtt azokat, akikkel szemben az igazságtalanságokat elkövették —, az érintett emberek igen széles köre miatt legjobb esetben is csak „kárenyhítést", illetve politikai, erkölcsi rehabilitációt tud nyújtani. A törvénytervezetet a kormány a Parlament elé terjeszti.

A kormány foglalkozott a márciusi választások előkészítésével, és értékelte a választási küzdelem néhány politikai vonatkozását is.

A Minisztertanács megállapította: nem alaptalan az az aggodalom, hogy a közéletben egyre szaporodó antidemokratikus jelenségek komolyan veszélyeztetik a választási előkészületek tisztaságát, és magát a választásokat is. Ezzel kapcsolatban a kormány határozottan elítéli a Leninvárosban történteket. Az ügyből a leghatározottabban le kell vonni a szükséges következtetéseket mind a politikai pártoknak, mind a kormányzatnak. Ha ehhez hasonló események előfordulnak, az alapjaiban veszélyezteti a demokratikus átalakulást — hangoztatta a kormány álláspontját tolmácsolva Bajnok Zsolt. (MTI)

Testvéri kézfogás

A temesvári polgármester Szegeden

A romániai forradalom bölcsőjéből, Temesvárról két delegáció érkezett Szegedre.

Szabad Temesvár tanácsának képviseletében Alamorean Pompiliu polgármester és *Marcu Ion*, a forradalom hőse, az ottani tanács díszelnöke, az új román parlament tagja csütörtökön találkozott *Lehmann Istvánnal*, Csongrád megye tanácsának elnökével. A temesvári tanács vezetői — *Nicolicin Dusan*, a polgármester helyettesének irányításával — pénteken *Müller Józsefnével*, Szeged tanácselnök-helyettesével tárgyaltak. A megbeszélések célja az volt, hogy megállapodjanak áruk cseréjéről, gazdasági egységek együttműködéséről, a kishatárforgalom élénkítéséről, Kübekháza térségében új határátkelőhely megnyitásáról. Ez az együttműködés hozzájárulhatna a romániai városokban a helyzet normalizálódásához. A temesvári tudományegyetem és a JATE, az ottani és a helyi színház között élő a kapcsolat. Most más intézmények — például középiskolák — kapcsolatfölvételéről is szó esett.

A *Bánáti Magyar Demokratikus Szövetség* négyfős delegációját *Bodó Barna* elnök vezette. A küldöttség csütörtökön találkozott a megyei tanács elnökével, továbbá a szegedi Erdély Kör képviselőivel, a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola román tanszékének oktatóival, a helyi tömegkommunikáció képviselőivel. A delegáció magyar—román baráti társaság létrehozását ösztönözte.

Ü. I.

Kicsire is adunk

Mik meg nem történnek — ámuldoztam az OTP újszegedi fiókjának felszólítását látva, melyet N. Imre lebegtetett meg előttem némi megrökönyödéssel. „Kérjük ... 10 forint tőketartozását, 150 forint késedelmi kamatot, 50 forint levélköltséget fiókunknál 3 napon belül befizetni. Ellenkező esetben kénytelenek leszünk követelésünket illetménylevonás útján foganatosítani."

Nevezett 10, azaz Tíz forinttal adós állampolgár négy hónapja úgy hitte, rendezte tartozását, ám fél liter tej árával valahogy adós maradhatott. Talán adminisztrációs hiba történt akkor is, most is. Merthogy októberi tíz forintja azóta 210 forinttá nőtte ki magát, az szinte hihetetlen.

— Ám legyen — mondta a tízezrel adós —, ha így számolnak, még jól is járok, hiszen hasonló okokból az OTP két éve 40 forinttal jön nekem, azaz 840-nel — számításaik szellemében, ha nem tévedek.

Nos, nem tudom, ki hibázott, s kit védenek a törvények. Kíváncsian várom a fejleményeket.

(varga)